

Informácie o vysielaní pracovníkov v odvetví dopravy/prepravy z EÚ, EHP a zo Švajčiarska

Pracovnoprávne predpisy

Všeobecné informácie

Právne predpisy v oblasti boja proti mzdovému a sociálnemu dumpingu sa vzťahujú na všetky odvetvia, a teda **aj na odvetvie dopravy**.

Tieto informácie sa týkajú **vysielania pracovníkov** zamestnávateľom/podnikom so sídlom v členskom štáte EÚ alebo v štáte EHP, alebo vo Švajčiarskej konfederácii **do Rakúska** na účel poskytovania prepravných služieb.

Dočasné pridelenie (poskytovanie pracovníkov tretím stranám) nie je predmetom týchto informácií.

Predmetom týchto informácií nie je ani vysielanie do pobočky alebo podniku, ktorá(-ý) patrí do skupiny podnikov v Rakúsku.

Postavenie pracovníka sa určuje na základe rakúskeho práva.

Predpisy týkajúce sa **oznamovania vysielania** do Rakúska, ako aj **uchovávaní dokumentov** počas vyslania a **predkladania** dokumentov sa uvádzajú v zákone o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu (*Lohn- und Sozialdumping-Bekämpfungsgesetz, LSD-BG*).

Tieto informácie sa vzťahujú na **prepravu tovaru** aj na **prepravu osôb**. Dopĺňajú sa nimi všeobecné informácie uvedené na domovskej stránke www.entsendeplattform.at.

Informácie sú aktuálne k 1. decembru 2021. **Nezahŕňajú osobitné ustanovenia smernice (EÚ) 2020/1057** (platné od 2. februára 2022), ktorou sa stanovujú špecifické pravidlá vo vzťahu k smernici 96/71/ES a smernici 2014/67/EÚ pre vysielanie **vodičov v odvetví cestnej dopravy**. Informácie ohľadne osobitných ustanovení smernice (EÚ) 2020/1057 sa vypracujú samostatne.

Pojem „vysielanie“ – na aké okolnosti sa vzťahuje?

V prípade „vyslania“ pracovníka do Rakúska sa predpokladá, že jeho **obvyklé miesto výkonu práce sa nenachádza v Rakúsku**.

O vyslanie do Rakúska ide v prípade, ak existuje **dostatočná väzba** s Rakúskom, čosi vyžaduje celkové posúdenie všetkých prvkov.

Je potrebné zohľadniť, že podľa rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 1. decembra 2020 vo veci C-815/18 **neexistuje dostatočná väzba**, ak vodič nákladnej dopravy vykonáva **výlučne** cezhraničnú dopravu z členského štátu, v ktorom je **dopravný podnik usadený, na územie** iného členského štátu **alebo naopak** (pozri bod 42 a nasledujúci, najmä bod 49).

Za vyslania v zmysle zákona o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu možno považovať najmä tieto okolnosti:

- **kabotáž** (nakládka a vykládka prebieha v Rakúsku).
- **cieľová preprava** zo zahraničia do Rakúska (nakládka prebieha mimo Rakúska, vykládka v Rakúsku; platí aj v prípade obstarávateľa usadeného mimo Rakúska) **za predpokladu existencie dostatočnej väzby s Rakúskom** (prípád nedostatočnej väzby pozri vyššie).

V prípade neexistencie dostatočnej väzby s Rakúskom cieľová doprava do Rakúska nepredstavuje vyslanie v zmysle zákona o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu.

- **východisková doprava** z Rakúska do zahraničia, ktorú prevádzkujú spoločnosti so sídlom mimo Rakúska (nakládka prebieha v Rakúsku, vykládka mimo Rakúska; platí aj v prípade obstarávateľa usadeného mimo Rakúska), **za predpokladu existencie dostatočnej väzby s Rakúskom**.

Za „dostatočné väzby“ sa považujú **skutočnosti uvedené vyššie**,

- vvedené vymenovanie sa vzťahuje **aj na prepravu osôb** (príležitostná preprava, pravidelná preprava – najmä autobusmi, taxíkmi/prenajatými vozidlami, loďami alebo vlakmi),
- **cesty „naprázdno“** s existenciou **dostatočnej väzby s Rakúskom** (porov. cesty „naprázdno“ uvedené nižšie za minimálnu mzdu stanovenú v kolektívnych zmluvách),
- vysielanie sa môže vzťahovať aj na **nepravidelnú alebo jednorazovú prepravu**.

Za vyslania v zmysle zákona o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu nemožno považovať najmä tieto okolnosti:

- **cieľová doprava a východisková doprava** v prípade **neexistujúcej dostatočnej väzby** (k dostatočnej väzbe pozri text vyššie),
- **tranzit** v preprave tovaru a preprava osôb:
v Rakúsku neprebieha nakládka ani vykládka tovaru, ani nedochádza k začatiu či ukončeniu cesty osôb; účelom prepravy nie je preprava tovaru alebo osôb do Rakúska, ale prejazd cez Rakúsko je skôr nevyhnutnosťou na ceste do skutočného cieľa,
- **výnimka „doprava pre vlastné potreby“**:
Pojem „doprava pre vlastné potreby“ v zmysle zákona o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu zahŕňa určité druhy prepravy z/do Rakúska, pri ktorých

poskytovanie prepravnej služby je len **doplnkovou službou** v rámci právneho úkonu (pozri uvedené prípady).

Klasickým príkladom je nákup tovaru v zahraničí kupujúcim v Rakúsku a preprava tohto tovaru predávajúcim jeho vlastným kamiónom a vodičom vozidla, ktorého zamestnáva. V tomto prípade je „prepravná“ služba len doplnkovou službou k nákupu a vo vzťahu k obojom základným slobodám – voľného pohybu tovaru a slobody poskytovať služby – zohráva len druhoradú úlohu, preto by sa v zmysle zákona o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu nemala zohľadňovať.

Prípady:

- **Predávajúci/prenajímateľ/výrobca/spracovateľ/vlastník sám** prostredníctvom vlastných pracovníkov a vozidiel (na prenájom/lízing) dodáva predávaný/prenajímaný/vyrobený tovar alebo tovar pripravený na spracovanie do Rakúska, pričom preprava tovaru predstavuje v rámci celej jeho podnikateľskej činnosti len vedľajšiu činnosť. Prípustná maximálna hmotnosť vozidla nie je podstatná.
- **Kupujúci/nájomník/spracovateľ/vlastník sám** prostredníctvom vlastných pracovníkov a vozidiel (na prenájom/lízing) vyzdvihuje kúpený/prenajatý/spracovaný tovar alebo tovar určený na spracovanie v Rakúsku, pričom preprava tovaru predstavuje v rámci celej jeho podnikateľskej činnosti len vedľajšiu činnosť. Prípustná maximálna hmotnosť vozidla nie je podstatná.
- V rámci prepravy **medzi stálymi prevádzkami toho istého podniku** sa vlastný tovar (vlastní pracovníci) dodáva (prepravujú) do Rakúska alebo sa v Rakúsku vyzdvihuje (vyzdvihujú) prostredníctvom vlastných pracovníkov, pričom preprava tovaru (preprava osôb) predstavuje v rámci celej podnikateľskej činnosti len vedľajšiu činnosť. Prípustná maximálna hmotnosť vozidla nie je podstatná.
- Doprava pre vlastné potreby sa musí náležite zdokumentovať.
- Od 1. septembra 2021 sa v zákone o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu výslovne stanovuje, že nasledujúce činnosti nepredstavujú prípady vysielania pracovníkov:
 - **doručovanie tovaru vyslanými pracovníkmi predávajúceho alebo prenajímateľa**, ako aj **vyzdvihovanie** tovaru vyslanými pracovníkmi kupujúceho alebo nájomníka,
 - činnosti, ktoré sú nevyhnutné pre **uviedenie dodaného tovaru do prevádzky a pre jeho používanie**, ktoré vykonávajú vyslaní pracovníci predávajúceho alebo prenajímateľa a sú **minimálne časovo náročné**.
- **Jednotlivé výnimky:**
 - výjazdy odťahovej a poruchovej služby, ak je vodič poškodeného/havarovaného vozidla členom motoristického klubu alebo má doklad o poistení a odtiahnutie vozidla bolo zadané zahraničnej odťahovej službe.

- O vyslanie nejde ani v prípade, ak je odtiahnutím vozidla poverená polícia,
- Súkromné autobusové zájazdy spolkov, ak autobus riadi člen spolku bez nároku na odmenu,
 - služba vyzdvihnutia pre hotelových hostí poskytovaná prostredníctvom vlastnej hotelovej služby,
 - transfery na účely odovzdania vozidla, ktoré zabezpečujú autobazáre (predajcovia vozidiel).
- **Výnimky v lodnej doprave:**

K vyslaniu do Rakúska nedochádza, ak loď iba „zimuje“ v prístave v Rakúsku bez toho, aby sa ňou zabezpečovali akékoľvek prepravné služby.

K vyslaniu nedochádza ani v prípade, ak posádka v Rakúsku iba nastúpi na palubu lode alebo ju opustí, skutočné plnenie prepravných služieb sa však realizuje v zahraničí, a nie v Rakúsku.

Aké sú povinnosti zamestnávateľa?

- dodržiavanie **minimálnej mzdy** vyplývajúcej z rakúskych kolektívnych zmlúv,
- **oznamovanie** vysielania prostredníctvom špeciálneho [online formulára pre odvetvie dopravy](#),
- uchovávanie, resp. predkladanie **podkladových dokumentov**:
 - oznámenie,
 - doklady o prihlásení do systému sociálneho zabezpečenia,
 - mzdové podklady,
 - v prípade pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín, pracovné povolenie.

Dodržiavanie minimálnej mzdy vyplývajúcej z rakúskych kolektívnych zmlúv:

- V **odvetví nákladnej dopravy** (t. j. pri preprave tovaru motorovými vozidlami) je pre pracovníkov rozhodujúca [kolektívna zmluva pre odvetvie prepravy tovaru](#). Na pracovníkov v podnikoch, ktoré vykonávajú prepravu tovaru výlučne motorovými vozidlami, ktorých prípustná maximálna hmotnosť nepresahuje 3 500 kg, sa uplatňuje [kolektívna zmluva pre odvetvie ľahkej prepravy](#).
- V **odvetví osobnej dopravy** treba dodržiavať [kolektívnu zmluvu pre súkromné autobusové spoločnosti](#). Ak ide o taxislužbu, pre pracujúcich je rozhodujúca [kolektívna zmluva pre prepravu osôb](#) osobnými vozidlami.

- V [odvetví lodnej dopravy](#) je pre pracovníkov rozhodujúca táto kolektívna zmluva: .

Pre spoločnosť, ktorá nepatrí do odvetvia osobnej ani nákladnej dopravy, ale **v rámci svojej podnikateľskej činnosti v inom odvetví vykonáva aj prepravu**, je spravidla rozhodujúca kolektívna zmluva platná pre príslušné odvetvie.

Je však potrebné poznamenať, že niektoré druhy prepravy v rámci podnikateľskej činnosti **sa nepovažujú za vyslanie** pracovníkov (pozri časť **Pojem „vysielanie“**).

Všetky kolektívne zmluvy sú k dispozícii na adrese www.kollektivvertrag.at.

Minimálna mzda stanovená kolektívnou zmluvou sa vzťahuje na všetky **hodiny odpracované** v Rakúsku. Pracovný čas vodičov pri preprave tovaru a cestujúcich zahŕňa čas jazdy, čas iných pracovných výkonov (napr. nakladanie/vykladanie) a čas pracovnej pohotovosti bez prestávok (ako je čas čakania počas nakladania/vykladania, ak túto činnosť vykonáva iná osoba).

Cesty „naprázdno“ v rámci Rakúska môžu byť takisto pracovným časom podliehajúcim oznamovaniu v rámci vyslania (napríklad v prípade cieľovej dopravy¹ súvisiacej s vyslaním cesta po vykládke späť na hranicu alebo v prípade východiskovej dopravy² súvisiacej s vyslaním cesta do miesta nakládky, prípadne príjazd, ak ide o kabotáž), za ktoré sa vypláca **mzda vyplývajúca z rakúskych kolektívnych zmlúv**.

Cesty „naprázdno“ cez Rakúsko v rámci **tranzitu** sa **nepovažujú** za pracovný čas podliehajúci oznamovaniu, za ktorý sa vypláca mzda vyplývajúca z rakúskych kolektívnych zmlúv. Ak je tranzit **prerušený alebo ukončený** z dôvodu kabotáže alebo prepravy súvisiacej s vyslaním z Rakúska³ do zahraničia, považuje sa táto prepravná služba za **pracovný čas podliehajúci oznamovaniu** v rámci vyslania, za ktorý sa vypláca mzda vyplývajúca z rakúskych kolektívnych zmlúv. Pokračovanie v tranzite po kabotáži s cieľom opustiť rakúske územie sa nepovažuje za vyslanie podliehajúce oznamovaniu.

Oznamovacie povinnosti:

Všeobecné informácie o oznamovaní v odvetví dopravy (§ 19 ods. 7 zákona o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu):

- Na oznamovanie je potrebné použiť špeciálny [online formulár pre odvetvie dopravy](#).
- Oznámenie sa podáva „paušálne“ na obdobie šesť mesiacov (a teda nezávislé od konkrétneho vyslania).

¹ Ak ide o vyslanie na základe existencie dostatočnej väzby s Rakúskom.

² Ak ide o vyslanie na základe existencie dostatočnej väzby s Rakúskom.

³ Ak ide o vyslanie na základe existencie dostatočnej väzby s Rakúskom.

- Okrem iného v ňom treba uviesť pracovníkov, ktorí majú byť v tomto období pracovne nasadení v Rakúsku, a evidenčné čísla vozidiel, ktoré budú používať.
- Pre prípad zmeny údajov v oznámení (napr. ďalší pracovníci alebo ďalšie vozidlá) je k dispozícii špeciálny [online formulár na oznámenie o zmenách](#).

Oznámenie je potrebné predložiť **pred začatím výkonu práce**.

Výkon práce sa v prípade **cieľovej dopravy**⁴ súvisiacej s vyslaním a v prípade **východiskovej dopravy**⁵ súvisiacej s vyslaním začína vstupom na rakúske územie. V prípade **kabotáže** stačí podať oznámenie pred samotným začatím výkonu práce (pred príchodom na miesto nakládky).

V prípade **osobnej prepravy**⁶ súvisiacej s vyslaním sa výkon práce začína vstupom na rakúske územie.

Údaje, ktoré boli uložené v súvislosti so starými oznámeniami, možno importovať do nových oznámení. Výrazne tak možno znížiť pracovnú záťaž spojenú s vyplňovaním oznamovacieho formulára.

Oznámenie o preprave – obsah a forma:

Oznámenie o vyslaní mobilných pracovníkov v odvetví dopravy musí obsahovať **tieto informácie**:

- **názov, adresu** a živnostenské oprávnenie alebo predmet podnikania zamestnávateľa, **identifikačné číslo pre DPH**,
- **meno a adresu** osôb poverených zastupovaním zamestnávateľa navonok,
- ak príslušný vodič vozidla nie je **kontaktnou osobou**, meno a adresu kontaktnej osoby z okruhu osôb so sídlom v Rakúsku, ktoré sú oprávnené na profesionálne zastupovanie strán,
- mená, adresy, dátumy narodenia, čísla sociálneho zabezpečenia a príslušné orgány sociálneho zabezpečenia, ako aj štátnu príslušnosť **pracovníkov, ktorí majú počas vykazovaného obdobia pracovať v Rakúsku**,
- **evidenčné čísla vozidiel** používaných pracovníkmi – zahŕňa cestnú/železničnú/vodnú dopravu,
- výšku **odmeny, ktorá sa má vyplatiť** jednotlivým pracovníkom **podľa rakúskych právnych predpisov**, a začiatok ich pracovnoprávneho vzťahu so zamestnávateľom,
- **druh činnosti a využitia pracovníkov** s ohľadom na príslušnú rakúsku kolektívnu zmluvu,

⁴ Ak ide o vyslanie na základe existencie dostatočnej väzby s Rakúskom.

⁵ Ak ide o vyslanie na základe existencie dostatočnej väzby s Rakúskom.

⁶ Ak ide o vyslanie na základe existencie dostatočnej väzby s Rakúskom.

- ak sa na **zamestnávanie** vyslaných pracovníkov v štáte, v ktorom je usadený zamestnávateľ, vyžaduje **úradné povolenie**, vždy vydávajúci orgán, ako aj obchodné číslo, dátum vydania a platnosť alebo kópiu povolenia,
- ak vyslaní pracovníci v štáte, v ktorom je usadený zamestnávateľ, **potrebujú povolenie na pobyt**, vždy vydávajúci orgán, ako aj obchodné číslo, dátum vydania a platnosť alebo kópiu povolenia.

Neskoršie zmeny údajov (napr. pracovníci, evidenčné čísla) je potrebné bezodkladne nahlásiť (pozri špeciálny online formulár vyššie).

Uchovávanie/predkladanie podkladových dokumentov:

V prípade kontroly musia byť k dispozícii alebo sa musia predložiť tieto dokumenty:

1. **Doklad o sociálnom zabezpečení A 1 (v príslušnom štátnom jazyku):**
Ak nebolo možné získať potvrdenie A 1 pred vyslaním alebo dočasným pridelením pracovníka: žiadosť o vydanie potvrdenia A 1 a ďalšie doklady, z ktorých možno vyvodiť, že pracovník je v čase výkonu práce v Rakúsku evidovaný v sociálnej poisťovni (v nemeckom alebo anglickom jazyku, pričom preklad **nemusí byť overený**). Patria sem aj potvrdenia A 1, ktoré už boli pre pracovníka vydané a potvrdzuje sa nimi jeho sociálne zabezpečenie.
2. **Kópia oznámenia o vyslaní:**
Ak z časových a technických dôvodov nemožno ponechať vo vozidle kópiu oznámenia (napríklad pri vykonávaní kabotáže) – **číslo transakcie/referenčné číslo** pridelené v oznámení.
3. **Mzdové podklady**, z ktorých v každom prípade vyplýva, na **akú odmenu** majú pracovníci počas pracovného výkonu v Rakúsku nárok a bude im skutočne vyplatená.
Mzdové podklady zahŕňajú:
 - pracovnú zmluvu alebo písomný záznam o obsahu pracovnej zmluvy v zmysle smernice 91/533/EHS,
 - výplatné pásky, doklady o vyplatení mzdy od zamestnávateľa(-ky) alebo potvrdenia o bankových prevodoch,
 - doklady týkajúce sa zaradenia do platovej triedy (ako napr. vzdelania a predchádzajúceho zamestnania, ak je to dôležité podľa kolektívnej zmluvy),
 - evidenciu pracovného času každého vyslaného pracovníka.

Mzdové podklady sa musia predkladať v **nemeckom alebo anglickom jazyku/preklade**. Preklady nemusia byť overené.

Evidenciu pracovného času možno vykonávať pomocou (analogových aj digitálnych) záznamových zariadení, ktoré sa bežne používajú v odvetví dopravy, za predpokladu, že je z nich zrejмый pracovný čas, za ktorý sa vypláca mzda vyplývajúca z rakúskych kolektívnych zmlúv. Je potrebné poznamenať, že mzda sa môže vyplácať aj za iný pracovný čas než čas jazdy.

4. V prípade, že pracovník má byť vyslaný zamestnávateľom/podnikom so sídlom v členskom štáte EÚ alebo v štáte EHP, alebo vo Švajčiarskej konfederácii, ale **nie je štátnym príslušníkom** členského štátu EÚ alebo štátu EHP, alebo Švajčiarskej konfederácie, v prípade **kabotáže** je potrebné mať pripravené **pracovné povolenie** vydané vo vysielajúcom štáte, ak sa v tomto štáte vyžaduje.

V prípade ktorých pracovníkov, kde a v akej forme je potrebné dokumenty uchovávať, príp. predkladať?

- **Všeobecné informácie:**

Podľa predpisov je na jednej strane potrebné určité doklady **povinne** uchovávať **výlučne** vo **vozidle**, ostatné doklady sa naproti tomu predkladajú úradom až pri kontrole. Doklady musia mať k dispozícii tí pracovníci, ktorí **aktuálne** vykonávajú prepravné práce v Rakúsku.

Vo vozidle sa uchovávajú doklady pre príslušného pracovníka, ktorý vozidlo používa, a sprístupňujú sa kontrolným orgánom.

Môžu byť pripravené buď v **papierovej podobe**, alebo v **elektronicky čitateľnej podobe** (na displeji), pričom technické zariadenia musia byť vo vozidle už pri vstupe na rakúske územie.

Ak sa údaje nenachádzajú v samotnom technickom zariadení (ale napríklad na serveri v zahraničí), je potrebné, aby k nim bol v čase kontroly možný prístup. Ak prístup nie je možný, dokumenty sa považujú za nepredložené. Rovnako nestačia nečitateľné elektronické údaje napríklad na USB kľúči.

- **Ktoré dokumenty sa musia počas vyslania povinne uchovávať vo vozidle:**

- kópia oznámenia o vyslaní,
- doklad o sociálnom zabezpečení A 1 (alebo prípustné náhradné doklady),
- pracovná zmluva/služobný list,
- evidencia pracovného času, v prípade potreby v súlade s článkom 36 nariadenia (EÚ) č. 165/2014 o tachografoch v cestnej doprave.

- **Aké dokumenty je potrebné predložiť úradom pri kontrole?**

- výplatné pásky, doklady o vyplatení mzdy od zamestnávateľa alebo potvrdenia o bankových prevodoch,

- doklady týkajúce sa zaradenia do platovej triedy (ako napr. vzdelania a predchádzajúceho zamestnania, ak je to dôležité podľa kolektívnej zmluvy),
- evidenciu **pracovného času** každého vyslaného pracovníka:
Aj keď už bola evidencia pracovného času predložená na nahliadnutie počas kontroly, musí byť na požiadanie poskytnutá Úradu pre boj proti podvodom.
- **Ako a za aké obdobie sa dokumenty predkladajú?**
 - Uvedené dokumenty sa musia **predložiť len na požiadanie Úradu pre boj proti podvodom**. Nie je potrebné ich mať stále k dispozícii (výnimkou je evidencia pracovného času, ktorú je potrebné mať k dispozícii). Preklad dokumentov stačí zabezpečiť až po vyžiadaní, dokumenty sa však musia predložiť včas.
 - Dokumenty je potrebné predložiť **v lehote 14 kalendárnych dní** po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom sa uskutočnila kontrola. Ak sa v tejto lehote mzdové podklady Úradu pre boj proti podvodom nepredložia alebo sa predložia neúplné podklady, považuje sa to za neposkytnutie mzdových podkladov a uplatnia sa tomu zodpovedajúce sankcie.
 - **Časové obdobie**, za ktoré je potrebné doklady predložiť, zahŕňa daný kalendárny mesiac, v ktorom bola u zamestnanca vykonaná kontrola, a predchádzajúci mesiac, ak bol v tom čase pracovník vyslaný v Rakúsku.